

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Luiza Gafton,

Iurie Bejenaru,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, și de avocata Valentina Hriplivaia în numele părții vătămate Novicov Oleg, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 februarie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din „05 iunie 2016”, în privința inculpatei

*Alexandrov Nelea XXXXX, născută la
XX XXXXX XXXX în s. XXXXX, r-nul XXXXX,
locuitoare a mun. XXXXX, str. XXXX XX, cetățeană a
R. Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>10.04.2012 – 26.02.2014,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>19.03.2014 – 10.02.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>14.04.2016 – 07.06.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>12.08.2016 – 05.06.2017,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>08.08.2017 – 05.12.2017.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 februarie 2014, Alexandrov Nelea a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal, pe motiv că **nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.**

2. Instanța de fond a constatat că inculpata Alexandrov N. este pusă sub învinuire precum că, urmărind scopul și având intenția dobândirii apartamentului nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX, care i-a aparținut defunctei Vasileva P., decedată la 12.09.2010, știind cu certitudine despre faptul decesului

proprietarei acestui imobil, a falsificat un contract încheiat chipurile între ea și *Parascovia Nelea* la 07.04.2009, potrivit căruia ultima ar fi împrumutat de la ea suma de 25.000 euro până pe 07.07.2010, creând astfel, în mod eronat o creanță a Vasilevia P. față de sine.

În continuare, realizându-și intențiile criminale, inculpata a decis să prezinte probe false în instanța de judecată, pentru ca ultima în baza acestora să-i recunoască dreptul de proprietate asupra imobilului defunctei.

Astfel, cunoscând despre faptul decesului lui Vasilevia P. la 12.09.2010, conform certificatului de deces primit tot de ea personal de la OSC, inculpata a depus la 26.11.2010 în Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată către Vasilevia P., în care a indicat eronat că pârâta până în prezent nu-și onorează obligațiile contractuale, solicitând instanței transmiterea în proprietatea ei a imobilului așa-zisei pârâte Vasilevia P., situat în mun. Chișinău, str. XX. XXXXX XXX, ap. XX și încasarea de la ultima a sumei datorate în mărime de 25.000 euro.

Acest contract falsificat de Alexandrov N. a fost anexat în copie de către ultima la cererea de chemare în judecată depusă la 26.11.2010, pentru recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului indicat mai sus.

În ședințele de judecată din 03.12.2010 și 20.12.2010 Alexandrov N. nu a declarat despre faptul că Vasilevia P. este decedată din 12.09.2010, dar a făcut declarații ce nu corespundeau adevărului, potrivit cărora pârâta, chipurile până la momentul de față, nu-și onorează obligația de rambursare a împrumutului făcut de către ea.

Pentru a induce și mai mult în eroare instanța de judecată, Alexandrov N. a mai anexat la materialele acțiunii civile din instanță și copia unei cereri de constituire de către Vasilevia P. a unui depozit la BC „Mobiasbanca” SA în sumă de 20.170 euro la 07.04.2009, pe care a dobândit-o în circumstanțe dubioase aflându-se în apartamentul defunctei, care chipurile ar fi confirmat depunerea de către Vasilevia P. a banilor împrumutați la depozit bancar.

Prin urmare, studiind și apreciind probele prezentate în ședința de judecată de către Alexandrov N. și fiind indusă în eroare asupra circumstanțelor reale ale cauzei, la 20.12.2010 Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, considerând că reclamata Vasilevia P. este datoare cu suma de 25.000 euro față de reclamanta Alexandrov N., a hotărât de a recunoaște dreptul de proprietate al ultimei asupra apartamentului nr. XX situat în str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX, dispunând, totodată, și încasarea de la Vasilevia P. a datoriei de 25.000 euro în beneficiul lui Alexandrov N.

Obținând această hotărâre a judecății în baza probelor false prezentate instanței, Alexandrov N. a înregistrat la 14.03.2011 dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX, dobândind, astfel, ilicit acest imobil și cauzându-i moștenitorului defunctei Novicov O. daune în proporții deosebit de mari.

Tot ea, urmărind scopul și având intenția însușirii bunurilor moștenitorilor defunctei Vasilevia P. în proporții deosebit de mari, ***a decis să prezinte probe false***

în instanța de judecată, pentru ca ultima în baza acestora să-i recunoască dreptul de proprietate asupra imobilului defunctei.

Astfel, cunoscând despre faptul decesului lui Vasileva P. la 12.09.2010, conform certificatului de deces primit tot de ea personal de la OSC, Alexandrov N. a depus la 26.11.2010 în Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată către Vasileva P. în care a indicat eronat că pârâta până în prezent nu-și onorează obligațiile contractuale, solicitând instanței transmiterea în proprietatea ei a imobilului așa-zisei pârâte Vasileva P., situat în mun. XXXXX, str. XX. XXXXX XXX, ap. XX și încasarea de la ultima a sumei datorate în mărime de 25.000 euro.

Acest contract falsificat de Alexandrov N. a fost anexat în copie de către ultima la cererea de chemare în judecată depusă la 26.11.2010, pentru recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului indicat mai sus. În ședințele de judecată din 03.12.2010 și 20.12.2010 inculpata nu a declarat despre faptul că Vasileva P. este decedată din 12.09.2010, dar a făcut declarații ce nu corespundeau adevărului, potrivit cărora pârâta, chipurile, până la momentul de față nu-și onorează obligația de rambursare a împrumutului făcut de către ea.

Prin urmare, studiind și apreciind probele prezentate în ședința de judecată de către Alexandrov N. și, fiind indusă în eroare asupra circumstanțelor reale ale cauzei, la 20.12.2010 Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, considerând că reclamata Vasileva P. este datoare cu suma de 25.000 euro reclamantei Alexandrov N., a recunoscut dreptul de proprietate al acesteia asupra apartamentului nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX, dispunând, totodată, și încasarea de la Vasileva P. a datoriei de 25.000 euro în beneficiul lui Alexandrov N.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită în proporții deosebit de mari și în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, ca falsificarea probelor într-un proces civil.

Instanța a reținut că **nu a fost stabilită existența laturii obiective a infracțiunii** de escrocherie, inculpata obținând în proprietate apartamentul nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX în temeiul hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20.12.2010.

Totodată, **învinuirea** adusă inculpatei **privind comiterea infracțiunii** prevăzută la art. 190 alin. (5) Cod penal **nu a fost dovedită**.

Or, **acuzarea nu a prezentat nici o probă** pertinentă, concludentă și verosimilă **care ar demonstra** că inculpata **a falsificat**, în parte sau în totalitate, **contractul** de împrumut din 07.04.2009, încheiat cu Vasileva P. care a decedat la 12.09.2010, și că anume acest contract fals **a fost prezentat** instanței de judecată într-un proces civil.

Astfel, **vinovăția inculpatei nu a fost confirmată** prin probe pertinente, concludente și verosimile, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatei, Alexandrov N. urmând a fi achitată din motiv că **nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**.

3. Procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Radion Bordian, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal pe art. 310 alin. (1) Cod penal să fie încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală și condamnarea inculpatei în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în instituții, organizații și de a exercita activități în domeniul gestionării de bunuri și mijloace financiare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei.

Apelantul a invocat că concluzia instanței de judecată este neîntemeiată și ilegală.

Or, din materialele cauzei, cât și potrivit declarațiilor părții vătămate Novicov O., ale martorilor Novicov R., Zoti A., Coreachin N. și Vasilieva G., s-a constatat că Vasilieva P. avea suficienți bani, obținuți din vânzarea unui apartament moștenit de la sora sa și nu avea necesitatea de a împrumuta de la inculpată. Totodată, este absurd ca ultima să-i împrumute suma de 25.000 euro lui Vasilieva P. care avea o vârstă înaintată. Semnătura acesteia din copia contractului de împrumut prezentată de inculpată nu a putut fi verificată, în cadrul urmăririi penale fiind imposibil de găsit originalul acestui contract, iar persoanele apropiate lui Vasilieva P. au confirmat că aceasta nu avea careva datorii, avea destui bani și nu avea necesitatea de a împrumuta.

Mai mult, inculpata s-a prezentat la organele stării civile și a declarat despre decesul lui Vasilieva P. la 13.09.2010, comunicând că este sora acesteia, cu toate că între ele este o diferență de vârstă de 53 ani.

Ulterior, știind cu certitudine că Vasilieva P. a decedat, a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva ei, anexând copia unui contract de împrumut fals. Participând în ședințele de judecată din 03.12.2010 și 20.12.2010, reclamanta Alexandrov N. a solicitat instanței examinarea cauzei în lipsa pârâtei Vasilieva P., motivând că aceasta a fost legal citată, ceea ce denotă că inculpata a indus instanța în eroare pentru a intra cât mai curând în posesia hotărârii judecătorești în vederea desăvârșirii intențiilor sale criminale de a însuși ilegal imobilul defunctei.

Potrivit certificatului nr. 5449 din 26.01.2011 eliberat de OCTC, valoarea estimată a apartamentului nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX constituie 195.589 lei, ce reprezintă proporții deosebit de mari.

Deși elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal se regăsesc perfect în acțiunile inculpatei, instanța de fond a apreciat că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal.

Totodată, din acțiunile inculpatei rezultă că aceasta a realizat și latura subiectivă a infracțiunii incriminate, sub formă de intenție directă, care a fost conturată în acțiunile ei, după decesul lui Vasilieva P., exclusiv în scopul dobândirii dreptului de proprietate asupra bunurilor acesteia, astfel lezând și interesele moștenitorilor legali ai acesteia.

Pe lângă aceasta, instanța de fond eronat a constatat și inexistența faptei infracțiunii prevăzute la art. 310 Cod penal.

Astfel, la emiterea sentinței de achitare instanța de fond a indicat că susținerea acuzării poartă un caracter declarativ și se bazează doar pe presupuneri,

vinovăția inculpatei nefiind obiectiv confirmată prin probe pertinente și concludente, nefiind combătută poziția apărării că inculpata a intrat în proprietatea apartamentului defunctei în baza hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20.12.2010 și nu ca urmare a inducerii în eroare a părții vătămate Novicov O.

Constatarea instanței de fond este în contradicție directă cu probele administrate, instanța ignorând faptul că anume din considerentele enunțate inculpata a fost acuzată și de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, realizată prin prezentarea probelor și a declarațiilor false în cadrul procesului civil, această infracțiune fiind interdependentă de cea prevăzută de art. 190 Cod penal, reprezentând o metodă de însușire ilegală a imobilului nominalizat prin escrocherie.

3.1. A declarat apel și avocata Valentina Hriplivaia, în numele părții vătămate Novicov O., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal.

Apelanta a indicat că, probele administrate confirmă corespunderea acțiunilor inculpatei elementelor infracțiunilor incriminate.

Astfel, partea vătămată Novicov O. a relatat că este unicul moștenitor al bunurilor care au aparținut lui Vasileva P., care a decedat la 12.09.2009, fiind fiul fratelui acesteia, care a decedat în anul 1999, iar mătușa Vasileva T., o altă soră a lui Vasileva P., a decedat în anul 2007. Până la decesul ultimei, a avut grijă de ea, o vizita și îi acorda ajutor. La 08.10.2008, Vasileva P., un urma obținerii moștenirii de la sora Vasileva T., a vândut apartamentul și a deschis un cont bancar la BC „Mobiasbanca” în valută, în mărime de 19.000 euro pe o perioadă de șase luni. La 07.04.2009, suma cu procente acumulate, în total - 20.170 euro, au fost transferate de Vasileva P. pe alt cont în aceeași bancă. În vara anului 2010, Vasileva P. i-a dat 4000 euro din cont lui Novicov O., pentru ca acesta să-i facă reparație în apartamentul ei, iar restul banilor i-a transferat pe cont lui Novicova R., mama lui Novicov O. Înainte de decesul lui Vasileva P., a apărut inculpata care a angajat niște persoane care aveau grijă de aceasta în timpul nopții. Despre decesul mătușii sale, Novicov O. a aflat abia la 13.09.2009 de la inculpată, care i-a comunicat că actele lui Vasileva P. le-a transmis serviciului 14888, care s-a ocupat de înmormântarea decedatei. Totodată, aceasta a refuzat ca Novicov O. să-i întoarcă cheltuielile suportate de ea și l-a informat că va avea documente de proprietate pe apartament. În decembrie 2010, după obținerea hotărârii judecătorești, inculpata a schimbat ușa de la intrare, iar când el a ridicat problema actelor pe imobil, aceasta i-a dat de înțeles că nu va vedea actele. Nici mătușa sa și nici inculpata nu au vorbit despre existența contractului de împrumut și a datoriei de 25.000 euro or, Vasileva P. avea destule surse financiare pentru a-și asigura necesitățile vitale. Dispunând de testament pe apartamentul dat, în ianuarie 2011 a mers la notar și a depus o cerere privind deschiderea succesiunii rămase în urma decesului mătușii sale, Vasileva P. În perioada în care aduna actele necesare pentru a le prezenta notarului, apartamentul la OCT Chișinău era înregistrat după Vasileva P.

Martorul Novicova R. a declarat că ea și fiul său, Novicov O. sunt unicii moștenitori ai lui Vasilieva P. În ultimele două luni până la deces, zilnic a avut grijă de Vasilieva P., iar Novicov O. o vizita periodic. În iulie-august 2010, aceasta i-a spus că a vizitat-o inculpata, care este nepoata fratelui fostului ei soț. Aceasta lucrează asistentă medicală și i-a propus ajutor. Până atunci nimeni nu a cunoscut-o, iar Vasilieva P. niciodată nu a pomenit de careva rude de pe linia fostului soț. Despre existența contractului de împrumut a aflat abia în martie 2011 de la fiul său Novicov O., care aduna actele pentru acceptarea moștenirii, fiind unicul moștenitor după decesul Vasilieva P. Semnătura acesteia din contract este falsificată, fiind imitată, copiată, iar afirmațiile privind existența datoriei de 25.000 euro nu corespund adevărului. Vasilieva P. avea bani în contul bancar, obținuți în urma vânzării apartamentului surorii sale și nu a spus despre existența cărorva datorii. Permanent s-a aflat lângă aceasta și despre inculpată a aflat în august 2010, când a văzut-o pentru prima dată. În fiecare zi o vizita pe Vasilieva P., îi procura medicamente, produse alimentare. La 12.09.2009 s-a aflat la aceasta până la orele 20.00, iar când a plecat inculpata nu era.

Martorii Zoti A., Coreachin N., Vasilieva G., Boțvina L. și Cebanu V., vecinii lui Vasilieva P., au comunicat că au cunoscut-o pe aceasta de mult timp și au confirmat că rudele ei sunt Novicov O., care era nepot și Novicova R. - cumnata. Nu au auzit ca decedata să vorbească despre alte rude și nu au văzut să vină la ea alte persoane. Aceștia nu cunosc despre existența cărorva datorii avute de Vasilieva P. față de alte persoane, aceasta neavând necesitate să împrumute bani, deoarece o ajutau nepotul și cumnata. Vasilieva P. era o persoană foarte simplă și modestă, niciodată nu-și permitea mai mult decât avea posibilitate, iar toți banii era calculați.

În același timp, martorii Alexandrov S., soțul inculpatei, și Bratan E. au dat declarații având un interes comun care afectează caracterul obiectiv al acestui probatoriu și sunt contradictorii.

Totodată, vinovăția inculpatei se confirmă și prin certificatul eliberat de OSC din 29.03.2011, din care rezultă că înregistrarea decesului Vasilieva P. a fost solicitat de „sora acesteia”, Alexandrov N., lipsa la materialele dosarului civil a certificatului de deces, necomunicarea instanței despre decesul pârâtei, prin ce se confirmă că inculpata a urmărit scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane. Or, nu a existat niciun obstacol în ședințele de judecată din dosarul civil, care ar fi împiedicat inculpata să comunice instanței că pârâta în dosar este decedată, atunci când s-a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa pârâtei care nu s-a prezentat din motive necunoscute.

Și înscrisurile anexate la materialele cauzei civile atestă faptul inducerii instanței în eroare, în cadrul urmăririi penale fiind constatat că în urma vânzării apartamentului moștenit de la sora sa, Vasilieva P. a deschis la BC „Mobiasbanca” SA un cont bancar, ce se confirmă prin contractul din 08.10.2008, „Depozit 12,5 + EUR” în euro, contul fiind deschis pentru o perioadă de șase luni. La 07.04.2009, suma cu procente acumulate a fost transferată de către Vasilieva P. pe alt cont în aceeași bancă, ce se confirmă prin cererea acesteia din 07.04.2009 privind constituirea depozitului „Pensionar”.

În cadrul dosarului penal, inculpata a declarat că i-a transmis lui Vasilieva P. suma de 25.000 euro la 07.04.2009, după amiază, a stat încă vreo două ore și a plecat, fiind imposibil ca Vasilieva P., fără a fi însoțită de cineva, cu o sumă de 25.000 euro să fi plecat la sfârșitul zilei la banca de pe bd. Renașterii pentru a-i depune pe cont. Totodată, în cont s-a aflat suma de 20.170 euro și nu 25.000 pe care, chipurile i-ar fi împrumutat, sau 20.000 euro.

Astfel, contractul de împrumut, anexat în copie la dosar și ascuns, sau pierdut, sau sustras, (fiind inventate mai multe variante), dovedește faptul falsificării acestuia, iar în cazul în care ar fi existat astfel de contract și ar fi fost semnat de decedata Vasilieva P., acesta ar fi fost păstrat. Totodată, în octombrie 2010, când Novicov O. a ridicat întrebarea referitor la proprietatea decedatei și inculpata i-a promis să-i prezinte acte de proprietate asupra apartamentului pe numele său, a invocat că contractul în original a fost lăsat la OCT Chișinău de unde n-a fost întors, apoi urma să fie prezentat la Curtea de Apel Chișinău la examinarea cauzei civile în luna iunie 2011, ca mai apoi să declare că a fost sustras din automobil împreună cu alte acte și lucruri de valoare, prezentând un certificat de la CPs. Rîșcani, mun. Chișinău din 06.04.2011, din care rezultă că petiționarului i s-a cauzat o pagubă materială considerabilă. Din ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 06.04.2011, rezultă că în geanta sustrasă se aflau diferite facturi, procuri, certificate, contractul de împrumut nefiind menționat.

Totodată, faptul că inculpata nu dispunea de un astfel de contract de împrumut la momentul decesului Vasilieva P., se dovedește prin declarațiile notarului Viorica Nagacevski, care a indicat că la data de 10.09.2010, vineri, la sfârșitul zilei, s-a adresat inculpata cu solicitarea de a îndeplini un testament din numele lui Vasilieva P., însă a refuzat-o, fiind sfârșitul zilei de lucru, iar pentru a pleca la domiciliu, actele trebuiau aduse din timp și demonstrat motivul imposibilității prezentării la oficiu. Peste câteva zile inculpata s-a prezentat la birou și i-a comunicat că întocmirea testamentului nu poate avea loc din cauza decesului persoanei. Prin urmare nu este clară necesitatea întocmirii testamentului, în cazul când inculpata dispunea de contract de împrumut cu gaj. Cu toate că, în ședința de judecată inculpata a explicat că decedata insista la întocmirea contractului de donație, la notar inculpata a solicitat întocmirea testamentului.

Or, materialele cauzei denotă că prin tănuirea decesului pârâtei Vasilieva P. în cadrul dosarului civil, inculpata a împiedicat examinarea multilaterală, deplină și obiectivă a cauzei concrete și a obținut pronunțarea unei hotărâri judecătorești ilegale, părții vătămate fiindu-i adus un prejudiciu în proporții deosebit de mari urmând a fi încasată din contul inculpatei în beneficiul lui Novicov O. suma de 195.589 lei.

Instanța de fond a omis că prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18.11.2011, Novicov O. a fost atras în proces în calitate de succesor în drepturi al decedatei Vasilieva P., că prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25.10.2011, s-a admis cererea de revizuire, s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20.12.2010 și s-a dispus rejudecarea pricinii, iar prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30.12.2013 s-a respins ca neîntemeiată cererea lui Alexandrov N. privind încasarea datoriei și

valorificarea garanției debitorului, stabilită conform contractului de împrumut din 07.04.2009 și s-a declarat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 07.04.2009.

Argumentele instanței că Novicov O. nu este proprietarul, posesorul sau deținătorul sub orice altă formă legală a apartamentului nr. XX din str. XXXXX XXX, mun. XXXXX, deținând doar certificate de calitate de moștenitor testamentar, sunt neîntemeiate. După decesul lui Vasileva P., acesta s-a adresat la notar cu declarație privind acceptarea succesiunii, la 20.01.2011 a fost deschis dosar succesoral și a fost eliberat certificat de calitate de moștenitor pentru a dobândi actele necesare pentru a dovedi existența bunurilor ce compun patrimoniul succesoral. În perioada ce aduna actele necesare pentru a le prezenta notarului, apartamentul la OCT Chișinău era înregistrat după Vasileva P. Ulterior, solicitând la OCT Chișinău extrasul din registrul bunurilor imobile, s-a stabilit că apartamentul deja este înregistrat pe numele inculpatei.

3.2. Partea vătămată Novicov O., la fel, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal.

Apelantul a invocat că instanța de fond a omis că decizia judecătorului G. Moscalciuc din 20.12.2012, a fost anulată în ordine de revizuire, iar după examinarea dosarului în fond, același judecător a privat inculpata de dreptul de proprietate asupra apartamentului și a evacuat-o din acest apartament pe motiv că aceasta a fost în imposibilitate să prezinte originalul contractului de împrumut, conform căruia a primit în proprietate apartamentul lui Vasileva P.

Totodată, instanța de fond a încălcat prevederile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, conform cărora toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016, apelurile au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Alexandrov Nelea pe art. 310 alin. (1) Cod penal a fost încetat, pe motivul intervenirii termenului de prescripție.

Alexandrov Nelea a fost condamnată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități în domeniul gestionării de bunuri și mijloace financiare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femei, de la reținere, după devenirea deciziei irevocabile.

Instanța de apel a reținut că, potrivit rechizitoriului, inculpatei i se incriminează comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, în proporții deosebit de mari, în circumstanțele în care, inculpata, urmărind scopul și având intenția dobândirii apartamentului nr. XX din str. XX. XXXX XXX, mun. XXXXX, care i-a aparținut lui Vasileva P., decedată la 12.09.2010, știind cu certitudine despre

faptul decesului proprietarei acestui imobil, a falsificat un contract încheiat între ea și Vasilieva P. la 07.04.2009, potrivit căruia, ultima ar fi împrumutat de la inculpată suma de 25.000 euro cu termenul de rambursare până la 07.07.2010, creând astfel, în mod eronat, o creanță a lui Vasilieva P. față de sine. În continuare, inculpata a prezentat probe false în instanța de judecată, pentru recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului defunctei. Cunoscând despre faptul decesului lui Vasilieva P. la 12.09.2010, inculpata a depus la 26.11.2010 la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată către Vasilieva P., în care a indicat eronat că pârâta nu-și onorează obligațiile contractuale, solicitând instanței transmiterea în proprietatea sa a imobilului pârâtei Vasilieva P., situat în mun. XXXXX, str. XX. XXXX XXX, ap. XX și încasarea de la ultima a datoriei de 25.000 euro. Contractul pe care l-a falsificat, inculpata l-a anexat în copie la cererea de chemare în judecată depusă la 26.11.2010, pentru recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului indicat. În ședințele de judecată din 03.12.2010 și 20.12.2010, inculpata nu a comunicat că Vasilieva P. a decedat la 12.09.2010, dar a făcut declarații ce nu corespund adevărului, precum că pârâta până la acea dată nu și-a onorat obligația de rambursare a împrumutului. La materialele acțiunii civile inculpata a anexat și copia unei cereri de constituire de către Vasilieva P., la 07.04.2009 a unui depozit la BC „Mobiasbanca Groupe Societe Generale” SA în sumă de 20.170 euro, copie pe care a dobândit-o în circumstanțe dubioase, aflându-se în apartamentul defunctei. Studiind și apreciind probele prezentate în ședința de judecată de către inculpată și fiind indusă în eroare asupra circumstanțelor reale ale cauzei, la 20.12.2010 Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, considerând că reclamata Vasilieva P. este datoare cu suma de 25.000 euro reclamantei Alexandrov N., a recunoscut dreptul de proprietate al ultimei asupra apartamentului nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX, dispunând, totodată, și încasarea de la Vasilieva P. în beneficiul lui Alexandrov N. a datoriei de 25.000 euro. Obținând hotărârea în baza probelor false prezentate instanței, inculpata a înregistrat la 14.03.2011 dreptul de proprietate asupra apartamentului dat, prin ce i-a cauzat moștenitorului defunctei Vasilieva P. – Novicov O., daune în proporții deosebit de mari.

Totodată, în rechizitoriu, inculpatei i se incriminează comiterea infracțiunii prevăzută de art. 310 alin. (1) Cod penal, ca falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces, în circumstanțele în care inculpata, urmărind scopul și având intenția însușirii bunurilor în proporții deosebit de mari ale moștenitorilor defunctei Vasilieva P., a prezentat probe false în instanța de judecată pentru ca în baza acestora, instanța să-i recunoască dreptul de proprietate asupra imobilului defunctei. Astfel, cunoscând despre decesul lui Vasilieva P. la 12.09.2010, conform certificatului de deces primit de ea personal de la Oficiul Stării Civile, inculpata a depus la 26.11.2010, în Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, o cerere de chemare în judecată către Vasilieva P., în care a indicat eronat că pârâta nu-și onorează obligațiile contractuale, solicitând instanței transmiterea în proprietatea sa a imobilului pârâtei Vasilieva P. - ap. XX, str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX și încasarea de la aceasta a datoriei de 25.000 euro. Acest contract falsificat de către inculpată a fost anexat în copie la cererea de

chemare în judecată depusă la 26.11.2010, pentru recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului menționat. În ședințele de judecată din 03.12.2010 și 20.12.2010, inculpata nu a declarat că Vasilieva P. a decedat la 12.09.2010, dar a făcut declarații ce nu corespundeau adevărului, precum că pârâta până la acea dată nu-și onora obligația de rambursare a împrumutului. Studiind și apreciind probele prezentate în ședința de judecată de către inculpată și fiind indusă în eroare asupra circumstanțelor reale ale cauzei, considerând că pârâta Vasilieva P. este datoare cu suma de 25.000 euro față de reclamanta Alexandrov N., Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, prin hotărârea din 20.12.2010, a recunoscut dreptul de proprietate al inculpatei asupra apartamentului nr. XX situat în str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX și a încasat de la Vasilieva P. în beneficiul lui Alexandrov N. datoria de 25.000 euro.

Instanța de apel a conchis ca este dovedită pe deplin vinovăția inculpatei prin probe administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunului altei persoane prin înșelăciune, cu cauzarea prejudiciului în proporții deosebit de mari, cât și în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, ca falsificarea probelor în procesul civil.

5. Inculpata a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că hotărârea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

Totodată, instanța de fond a emis legal și corect o sentință de achitare pe motivul lipsei probelor care ar dovedi vinovăția ei.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Ion Arhiliuc, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a constatat și nu a descris faptele criminale, considerate ca fiind dovedite.

În privința cercetării și verificării probelor potrivit principiilor nemijlocirii și contradictorialității, după o sentință de achitare, instanța de apel a examinat apelurile acuzării în lipsa martorilor Vasilieva G., Botvina L., Cureachin N., Bratan E., declarațiile acestora fiind date citirii și puse la baza deciziei de condamnare a inculpatei.

Mai mult, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatei se demonstrează și prin declarațiile acuzatorii ale notarului Viorica Nagacevschi, care n-a fost audiată în ședința de judecată a instanței de apel, iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, nici nu s-a dat citire declarațiilor acestui martor făcute în cadrul urmăririi penale.

Astfel, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probele scrise cercetate de instanța de fond și, în baza lor, a conchis că vinovăția inculpatei a fost dovedită, însă aceste probe nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2016, recursurile au fost admise, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a constatat că, potrivit materialelor cauzei și procesului-verbal al ședinței de judecată, în instanța de apel nu au fost audiați martorii Boțvina L., Coreachin N. și Bratan E., declarațiile acestora fiind date citirii și examinate în calitate de mijloc de probă, astfel, fiind încălcate prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Or, fiind stabilit că vinovăția inculpatei a fost demonstrată inclusiv prin declarațiile acestor martori, instanța de apel urma să dispună audierea pe viu a martorilor.

Martorul V. Nagacevschi, la fel, nu a fost audiat pe viu, iar declarațiile ei au fost puse la baza condamnării inculpatei fără a fi date citirii și fără a fi examinate în calitate de probe.

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, cauza civilă nr. 2-4629/2010 și hotărârile judecătorești civile, adoptate în urma soluționării litigiului civil dintre inculpată și partea vătămată Novicov O. au fost puse la baza condamnării inculpatei, fără a fi examinate.

Astfel, motivele privind procedura cercetării probelor și punerea acestora la baza condamnării sunt, în parte, întemeiate, vizând procedura judecării cauzei în apel și conținutul deciziei atacate, care sunt parțial viciate de drept.

Or, argumentele apărării sunt fondate, fiind constatat că în cadrul rejudecării cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță, instanța de apel nu a cercetat și verificat în ședința de judecată probele la care face referire în partea descriptivă a deciziei sale.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din „05 iunie 2016”, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond a stabilit just situația de fapt și nevinovăția inculpatei, aceasta fiind **corect achitată** de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal, **pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor incriminate.**

Or, instanța de fond a analizat minuțios și obiectiv probele administrate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor care, în ansamblu, **dovedesc fără echivoc nevinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor** prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunului altei persoane prin înșelăciune, cu cauzarea prejudiciului în proporții deosebit de mari și în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, ca falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces, iar **instanța de fond corect a concluzionat că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.**

Analizând declarațiile inculpatei, ale părții vătămate, ale martorilor Boțvina L., Vasilieva G., Zoti A., Novicova R., Coreachin N. și probele acuzării **instanța de fond corect a conchis că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**, iar **vinovăția inculpatei nu este dovedită și nu se confirmă** prin probele cercetate în ședința instanței de apel.

În speță **nu se regăsește existența faptei prejudiciabile, nefiind realizată acțiunea principală de sustragere**, dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XX din str. XX. XXXX XXX, mun. XXXXX fiind obținut de inculpată în temeiul

hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20.12.2010. Totodată, **nu s-a realizat acțiunea adiacentă de înșelăciune** a părții vătămate, **nefiind demonstrat nici faptul că contractul** de împrumut al sumei de 25.000 euro, care avea drept garant apartamentul nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX, **a fost falsificat** de inculpată, existența originalului acestuia fiind confirmată de instanța de judecată, prin certificarea copieii anexate la cauza civilă examinată.

Concluzia instanței de fond că **nu s-a stabilit existența laturii obiective a infracțiunii de escrocherie este întemeiată** or, inculpata a obținut în proprietate apartamentul nr. XX din str. XX. XXXXX XXX, mun. XXXXX în baza hotărârii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20.12.2010.

Acuzarea nu a prezentat probe directe în sprijinul învinuirii înaintate inculpatei și nu a înlăturat dubiile rezonabile referitor la nevinovăția acesteia, iar **instanța de fond corect și întemeiat a concluzionat asupra achitării inculpatei** pe art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că **învinuirea adusă inculpatei nu a fost dovedită**.

Nu s-a confirmat nici **vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii** de falsificare a probelor în procesul civil, instanța de fond corect concluzionând că **nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**, motiv din care inculpata a fost achitată.

Or, sunt întemeiate concluziile instanței de fond că **acuzarea nu a prezentat nicio probă** pertinentă, concludentă și verosimilă care ar demonstra **că inculpata a falsificat**, în parte sau în totalitate, contractul de împrumut din 07.04.2009, încheiat cu Vasilieva P., decedată la 12.09.2010, **și că acest contract fals a fost prezentat instanței** de judecată într-un proces civil.

În același timp, acuzarea nu prezentat probe directe în sprijinul învinuirii aduse inculpatei și nu a înlăturat dubiile rezonabile referitor la nevinovăția acesteia, **nefiind confirmată existența faptei infracțiunii** de falsificare a probelor în procesul civil.

În același timp, **lipsește latura obiectivă** manifestată prin falsificarea probelor în cadrul procesului civil, nefiind demonstrat, în afara oricăror dubii rezonabile, că contractul de împrumut din 07.04.2009 prezentat de inculpată în cadrul acțiunii civile a fost falsificat iar, nefiind constatat cu certitudine **că acest contract este falsificat**, nu poate fi invocată falsificarea acestuia de către inculpată.

În cadrul examinării cauzei în instanțele de fond și de apel, **acuzarea nu a prezentat probe** certe, concludente și verosimile care **să confirme că contractul** de împrumut din 07.04.2009, încheiat între Alexandrov N. și Vasilieva P., prezentat ca probă în cadrul dosarului civil, **a fost falsificat de inculpată**, cu toate că prin revizuirea cauzei civile și prin hotărârile instanțelor ierarhic superioare acest contract a fost anulat.

Astfel, **nu s-a demonstrat prin probe incontestabile existența infracțiunilor** prevăzute de art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal, **iar vinovăția inculpatei nu a fost dovedită** prin probe suficiente.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că soluția instanței de apel de menținere a sentinței de achitare în privința inculpatei este una vădit ilegală.

Or, nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru ca probele acuzării să fie cercetate și apreciate la justa valoare, astfel ca toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, prin această inactivitate instanța de apel provocând o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată.

Ilegalitatea acțiunilor inculpatei se confirmă prin probele scrise, și anume: declarațiile părții vătămate Novicov O., ale martorilor Novicova R. și Zoti A., susținute integral și în instanța de apel.

Totodată, probele suplimentare prezentate de avocatul părții vătămate în instanța de apel, demonstrează că situația inculpatei în perioada respectivă era una destul de neprielnică, ce se confirmă prin copia recipisei din 03.04.2009, potrivit căreia inculpata a împrumutat de la Fomchina E. suma de 17.300 euro, iar conform cererii de chemare în judecată suplimentară înaintată de Fomchina E. împotriva lui Alexandrov S. și Alexandrov N., se solicită încasarea împrumutului și a dobânzii.

Instanța de apel, omițând să se expună asupra probelor suplimentare ale acuzării, a creat o stare de incertitudine, urmând să motiveze admiterea sau respingerea acestor probe, reieșind din concludența și utilitatea lor asupra obiectului cauzei.

În același timp, prin decizia irevocabilă nr. 2ra-974/15 din 27.05.2015, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că tranzacția rezultată din contractul de împrumut din 07.04.2009, nu a avut loc în realitate, tranzacția fiind una aparentă, fără intenția de a produce efecte juridice, fapt ce contravine normelor imperative, actul juridic respectiv fiind lovit de nulitate absolută în virtutea legii.

Faptul că inculpata nu dispunea de un contract valabil de împrumut la momentul decesului lui Vasileva P. se confirmă și prin declarațiile notarului Viorica Nagacevschi, care a indicat că la data de 10.09.2010, vineri, la sfârșitul zilei, s-a adresat inculpata cu solicitarea de a îndeplini un testament din numele lui Vasileva P., însă a refuzat-o, fiind sfârșitul zilei de lucru, iar pentru a pleca la domiciliu, actele trebuiau aduse din timp și demonstrat motivul imposibilității prezentării la oficiu. Peste câteva zile inculpata s-a prezentat la birou și i-a comunicat că întocmirea testamentului nu poate avea loc din cauza decesului persoanei.

Astfel, se constată existența contradicțiilor în declarațiile inculpatei prezentate la diferite etape procesuale referitor la originalul contractului de împrumut din 07.04.2009, aceasta indicând că a fost furat, că a rămas la OCT Chișinău, organ de la care inculpata nici nu a solicitat eliberarea acestuia.

Sunt contradictorii și declarațiile martorului Alexandrov S., soțul inculpatei, că anume el a întocmit contractul de împrumut într-un singur exemplar, care se păstra la inculpată, în copia acestui contract fiind indicat că a fost întocmit în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Neclaritățile în declarațiile inculpatei și ale martorilor apărării denotă că acestea nu inspiră credibilitate și nu pot fi puse la baza unei soluții de achitare or,

evaluarea credibilității martorilor este o chestiune complexă care nu poate fi realizată doar prin preluarea selectivă a acestora din soluțiile anterioare adoptate.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

8.1. A declarat recurs ordinar și avocata Valentina Hriplivaia, în numele părții vătămate Novicov O., în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal, iar acțiunea civilă să fie admisă.

Recurenta a indicat că prin omiterea instanței de apel de a se expune asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, instanța a pronunțat o hotărâre nemotivată și neargumentată, inculpatei fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Or, instanța de apel, cu toate că a verificat o parte din probe prin citirea lor în ședințele de judecată, nu le-a dat o apreciere corespunzătoare, acestea nefiind analizate complet, sub toate aspectele, cu o argumentare desfășurată a concluziilor sale prin prisma coroborării, pentru a confirma sau infirma o circumstanță și a exclude neconcordanțele dintre declarațiile părții vătămate Novicov O., ale inculpatei Alexandrov N. și martorului Alexandrov S.

Instanța de apel, examinând apelurile declarate, nu a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate, nefiind verificate și cercetate actele cauzei care sunt în coroborare cu înscrisurile anexate la dosar și cu celelalte probe suplimentare prezentate în instanța de apel, modalitatea de motivare a soluției demonstrând că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al

pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. În conformitate cu art. 394 alin. (1) pct. 1), alin. (3) pct. 1), 2) și (5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, partea descriptivă a deciziei de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată, enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării, motivele pe care este întemeiată hotărârea instanței cu privire la acțiunea civilă. Conform art. 385 alin. (1) pct. 10), 387 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunea dacă trebuie admisă acțiunea civilă.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În partea descriptivă a sentinței de achitare vor fi reflectate motivele pe care este întemeiată hotărârea instanței referitor la acțiunea civilă. Dispozitivul sentinței de achitare va mai cuprinde hotărârea referitoare la acțiunea civilă înaintată (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (*pct. 1., 2. din decizie*), instanța de fond:

a) a constatat în descriptivului deciziei diverse motive de achitare cum ar fi că: **„nu a fost stabilită existența laturii obiective a infracțiunii..., învinuirea privind comiterea infracțiunii nu a fost dovedită..., acuzarea nu a prezentat nici o probă care ar demonstra că inculpata a falsificat contractul și că acesta a fost prezentat instanței..., vinovăția inculpatei nu a fost confirmată ..., nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”**.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpata este achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal din motiv că **nu s-a constatat existența faptei infracțiunii;**

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în coroborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, cât și în raport cu circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării;

c) dispunând achitarea inculpatei de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în descriptiv a descris, contrazicându-se, această faptă ca fiind constatată – element propriu unei sentințe de condamnare;

d) în descriptivul și dispozitivul deciziei lipsește cu desăvârșire soluția cu privire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, în corespundere cu art. 414 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 7. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) indicând în descriptiv că: **„instanța de fond corect a concluzionat că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii”**, a verificat sentința și și-a formulat concluziile în raport cu altă circumstanță de drept și soluție decât cea regăsită în dispozitivul sentinței, conform căreia inculpata a fost achitată pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Totodată, în descriptivul deciziei instanța de apel a indicat și mai multe temeiuri de achitare a inculpatei, constatând divergent și neclar că: **„inculpata a fost corect achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunilor pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor incriminate..., probele dovedesc fără echivoc nevinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor..., instanța de fond**

corect a concluzionat că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii..., instanța de fond corect a conchis că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar vinovăția inculpatei nu este dovedită și nu se confirmă..., în speță nu se regăsește existența faptei prejudiciabile, nefiind realizată acțiunea principală de sustragere..., nu s-a realizat acțiunea adiacentă de înșelăciune a părții vătămate, nefiind demonstrat nici faptul că contractul a fost falsificat..., concluzia instanței de fond că nu s-a stabilit existența laturii obiective a infracțiunii de escrocherie este întemeiată..., instanța de fond corect și întemeiat a concluzionat asupra achitării inculpatei din motiv că învinuirea adusă inculpatei nu a fost dovedită..., nu s-a confirmat nici vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii de falsificare a probelor în procesul civil, instanța de fond corect concluzionând că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii...,

acuzarea nu a prezentat nicio probă că inculpata a falsificat contractul de împrumut din 07.04.2009 și că acest contract fals a fost prezentat instanței de judecată într-un proces civil..., nefiind confirmată existența faptei infracțiunii de falsificare a probelor..., lipsește latura obiectivă manifestată prin falsificarea probelor..., nefiind constatat cu certitudine că acest contract este falsificat..., acuzarea nu a prezentat probe să confirme că contractul de împrumut a fost falsificat de inculpată..., nu s-a demonstrat prin probe incontestabile existența infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și 310 alin. (1) Cod penal, iar vinovăția inculpatei nu a fost dovedită”;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în coroborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, cât și în raport cu circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării;

d) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile declarate, și repetate în recursurile ordinare, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. - 3.2., 8. - 8.1. și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (pct. 3.-3.2., 8.-8.1. din decizie);

e) în dispozitiv și decizia motivată este indicat că aceste acte au fost adoptate la „05 iunie 2016”, fapt ce contravine procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, în care figurează altă dată, cea de „05 iunie 2017” (v. 5, f.d. 30-57, pct. 7. din decizie).

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârilor pronunțate, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, și că recursurile de pe rol sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulietta Devder, și de avocata Valentina Hriplivaia în numele părții vătămate Novicov Oleg, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din „05 iunie 2016”, în privința inculpatei Alexandrov Nelea XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 22 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Luiza Gafton

Iurie Bejenaru